

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht 2013	3586947	D2023-04-002028	30 mei 2023

Geachte leden van de raad,

Aanleiding

Door het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel (hierna GS) is het Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht 2023 voor de gemeente Hengelo op oranje gesteld. Dit betekent dat de provincie op een aantal terreinen waarop zij toezicht moet houden bij de gemeente, risico's ziet waarvan het gewenst is dat de gemeente daar extra inzet op laat zien. De gemeente onderkent deze risico's en heeft ook reeds de nodige acties ingezet.

Inleiding

Provincies houden toezicht ("interbestuurlijk toezicht") op gemeenten. Het gaat hierbij om een wettelijke taak van de provincie om toezicht te houden op de taakuitoefening in medebewind door gemeenten. Het gaat daarbij om o.m. de kerntaken in het ruimtelijk-fysieke domein (milieu, bouwen, constructieve veiligheid, ruimtelijke ordening) en huisvesting statushouders en monumenten. Het provinciale toezicht richt zich louter op de uitvoering van wettelijke taken door gemeenten. Het Rijk behoudt het toezicht op gemeenten voor die terreinen waar de provincies geen taak en expertise hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor onderwijswetten en voor het sociale domein.

Samenwerking: overeenkomst IBT

De provincie Overijssel geeft samen met de Overijsselse gemeenten inhoud aan interbestuurlijk toezicht op de Overijsselse gemeenten. De provincie en de gemeente(n) hebben die nieuwe manier bereikt door het gezamenlijk aangaan van een overeenkomst. Met de overeenkomst geven we gezamenlijk inhoud aan de Wet revitalisering generiek toezicht, zoals deze is vastgelegd in de Gemeentewet (zie o.m. de artt. 124a e.v.).

Doel van de overeenkomst is, dat zowel de gemeente als de provincie zich inspannen om op basis van transparantie, begrip en vertrouwen te komen tot een effectieve en efficiënte wijze van interbestuurlijk toezicht. Daarnaast probeert de provincie de implementatie van de provinciaal ruimtelijk beleid, en de optimalisering van de kwaliteit van de Overijsselse bestuurslagen te borgen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Eén van de instrumenten hierbij is het jaarlijks in april vaststellen door GS van een totaalbeeld met afsprakenkader per gemeente. Zo'n totaalbeeld komt in samenspraak met de gemeente tot stand. Het totaalbeeld IBT 2023 voor de gemeente Hengelo is op 18 april jl. geactualiseerd vastgesteld door het College van GS. Ons college wil u hiervan door middel van deze brief informeren. De brief met bijlage treft u eveneens als bijlage aan.

Totaalbeeld 2023

Het totaalbeeld is ten opzichte van 2022 gewijzigd van groen naar oranje. Twee aspecten vallen daarbij met name op, t.w. informatie- en archiefbeheer en huisvesting asielzoekers, omdat dit voorheen nog niet het geval was. Naar aanleiding van het totaalbeeld willen wij ten aanzien van de oranjegekleurde onderdelen het volgende opmerken.

De kleurstelling oranje bij Wabo, niet voor de eerste keer overigens, vindt zijn grondslag in een onvoldoende geborgd beleid ten aanzien van VTH. De oorzaak hiervan zit vooral in een onvoldoende bemensing op dit beleidsonderdeel. Inmiddels zijn hier maatregelen getroffen. Verder wordt er in overleg met de provincie de nodige stappen gezet met als doel in de borging met ingang van 1 januari 2024 te hebben voorzien. In dit kader is uw raad bij brief van 11 april jl. (zaaknummer 3578919 het Uitvoeringsprogramma VTH 2023 toegezonden. De opzet is nu om u voor het eind 2023 het Uitvoeringsprogramma VTH 2024 aan te bieden.

Gaat het om het oranje bij de Wro, dan is de realiteit dat de gemeente Hengelo al een aantal jaren inzet op de nieuwe Omgevingswet en niet op de Wro. Daarom scoren we hier ook al een paar jaar oranje. Uw raad is hiermee bekend. Wij hebben uw raad inmiddels al meermalen betrokken bij het vaststellen van omgevingsvisies, het sturingsinstrument van de Omgevingswet. Recent hebben wij uw raad voorgesteld de kaders voor omgevingsvisie Stedelijk Gebied Hengelo vast te stellen. Ons inziens liggen wij hiermee op schema voor wat betreft de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Op het gebied van Informatie- en archiefbeheer is terecht geconstateerd dat onze archiefverordening en onze beheerregeling enigszins gedateerd zijn. Op het moment van het aanbieden van deze brief aan uw raad zijn beide regelingen aangepast en zullen nog voor de zomervakantie voor besluitvorming aan uw raad resp. ons college worden voorgelegd.

Tenslotte het onderwerp huisvesting statushouders. De taakstelling voor de gemeente Hengelo op dit gebied is gebaseerd op het inwonertal van de gemeente. Zoals uw raad weet wordt de taakstelling die de gemeente op dit terrein heeft voor het huisvesten van statushouders telkens naar boven toe bijgesteld als gevolg van een verhoogde instroom van asielzoekers in Nederland. Ten tijde van de het opstellen van het totaalbeeld had de gemeente onvoldoende capaciteit om aan de (hogere) taakstelling te voldoen. De oorzaak daarvoor moet worden gezocht in de druk op de hele Hengelose woningmarkt. Overigens lopen veel gemeenten in Nederland hiertegen aan. We werken eraan om aan onze verplichting op dit gebied na te komen. Wij wijzen erop dat ook GS zien dat er door ons de nodige inspanningen zijn verricht, en zij spreken dan ook hun waardering uit voor onze inspanningen op het gebied van de opvang van Oekraïners.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Aandachtspunt: Financiën

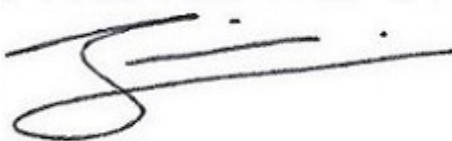
Het IBT-onderdeel Financiën is op groen gesteld. Dat is voor 2023 weliswaar houdbaar, maar wij verwachten dat dit in de nabije toekomst niet langer het geval zal zijn. De voorziene ontwikkeling van het gemeentefonds (in 2026 al minimaal € 3 miljard tekort) en de voorgestelde financieringsystematiek van het gemeentefonds vanaf 2027 door het Rijk, maakt dat de uitvoering van gemeentelijke (bestaande en nieuwe) taken van gemeenten onder behoorlijke druk komt te staan door het beperktere financieel kader.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

ONTVANGEN 2 1 APR. 2023

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl
postbus@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Gemeente Hengelo
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 18
7550 AA HENGELO

Inlichtingen bij
Dhr. P. Oosterhof
Telefoon 038 499 7133
P.Oosterhof@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
18.04.2023	D2023-04-002028	2023-009579	1 van 2	2		

Onderwerp: Hengelo Toezending IBT Totaalbeeld 2023

Geacht college,

Hierbij sturen wij u het totaalbeeld interbestuurlijk toezicht (IBT) van uw gemeente, dat wij tijdens onze vergadering van 18 april 2023 hebben vastgesteld. Het totaalbeeld is als bijlage 1 bij deze brief gevoegd.

Context

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, willen wij deze taak samen met de Overijsselse gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is ook uitgangspunt van de Overijsselse bestuursovereenkomst IBT.

Het totaalbeeld IBT is opgebouwd uit zes domeinen: Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Basis voor de toetsing is het IBT kader. Dit kader en de totaalbeelden zijn te vinden op onze website: [Interbestuurlijk toezicht per gemeente - Provincie Overijssel](#).

We hebben achtergrondinformatie als bijlage 2 bij deze brief gevoegd over onze werkwijze en ontwikkelingen op de domeinen.

Totaalbeeld IBT 2023 voor uw gemeente

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. De teksten zijn (ambtelijk) besproken. In het kader van de voorbereiding van het totaalbeeld IBT voor 2023 heeft ook afstemming plaatsgevonden met uw gemeentelijke IBT coördinator.

Voor uw gemeente geldt dat de totaalkleur van uw gemeente dit jaar oranje is. Wanneer naar de afzonderlijke domeinen wordt gekeken, dan kleurt uw gemeente op de domeinen Wabo, Wro, Informatie- en Archiefbeheer en Huisvesting Statushouders oranje. De oranje kleur op het domein Huisvesting Statushouders laat onverlet dat we waardering uitspreken voor de capaciteit die de gemeente heeft ingezet met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Omdat het totaalbeeld van Hengelo oranje is, zal ook een gesprek tussen de Commissaris van de Koning en de burgemeester plaatsvinden.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, in gesprek wil gaan met de gemeente.

Datum verzending
20.04.2023

De overige domeinen kleuren groen, hetgeen betekent dat uw gemeente op deze domeinen voldoet aan de in het kader gestelde criteria. Voor een nadere toelichting op de bevindingen per domein verwijzen we naar het bijgevoegde totaalbeeld.

Rol raden

Eén van de uitgangspunten in de herziene bestuursovereenkomst is dat gemeente en provincie de verbinding tussen de horizontale verantwoording en het verticale toezicht zullen versterken door beide processen beter op elkaar te laten aansluiten. Ter uitvoering hiervan hebben wij met elkaar afgesproken dat gemeenten het totaalbeeld deel uit zullen laten maken van de planning- en controlecyclus (P&C-cyclus) en dat de provincie zorg zal dragen voor een toegankelijke en actuele dataviewer op de provinciale website met informatie over de totaalbeelden per gemeente en gedurende de afgelopen jaren, welke veel achtergrondinformatie biedt. Zie hiervoor ook de eerder genoemde link naar het interbestuurlijke toezicht op onze website.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Hengelo 2023

Totaalbeeld Hengelo: Oranje					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Groen	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2022). Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het IBT beoordelingskader zoals dat in 2022 is gehanteerd. Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet, omdat deze nog niet in werking is getreden. De komende maanden zal de provincie in overleg met gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT beoordelingskader voor 2024.

Totaalbeeld van de gemeente: Oranje

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen. De kleur van het totaalbeeld is dit jaar Oranje. In 2021 en 2022 was het beeld groen.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop actie nodig is. Zoals afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT en het bijbehorende IBT-beoordelingskader gaat de provincie daarover in gesprek met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

De domeinen Financiën en Erfgoed kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

De domeinen Wabo, Wro, Informatie- en Archiefbeheer en Huisvesting Statushouders kleuren oranje. Voor Wabo is de afgelopen periode intensief ambtelijk contact geweest. Net zoals vorig jaar is er sprake van een onvolledige sluitende beleids- en uitvoeringscyclus door het ontbreken van VTH-beleid voor de thuishaken. Daarom blijft Hengelo voor het domein Wabo oranje kleuren. Hengelo heeft een plan van aanpak om tot VTH-beleid voor de thuishaken te komen. Waar mogelijk en wenselijk denkt de provincie mee.

Hengelo werkt in drie delen aan een actuele en dekkende Omgevingsvisie. In 2020 het deel voor het buitengebied vastgesteld. Het deel voor de binnenstad volgde in oktober 2022. Het derde en laatste gedeelte (de rest van het stedelijk gebied) is in januari 2023 van start gegaan. Naar verwachting wordt dit laatste gedeelte in april 2024 vastgesteld. Daarna beschikt Hengelo over een actuele Omgevingsvisie. Er is tenslotte geen VTH-programma (voor handhaving RO-taken) 2023 ontvangen.

Het informatie- en archiefbeheer is op veel punten op orde. Wel zijn meerdere belangrijke punten geconstateerd die aandacht behoeven. Met een gedegen verbeterplan en aantoonbaar genomen stappen kan het archiefbeheer weer snel richting groen kleuren.

Op het gebied van huisvesting van Statushouders heeft de gemeente Hengelo niet voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2022. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'oranje' is. Dit laat onverlet dat we waardering uitspreken voor de capaciteit die de gemeente heeft ingezet met betrekking tot

de opvang van asielzoekers.

Voor de oranje domeinen geldt dat de provincie, zoals hiervoor is aangegeven, het inhoudelijke gesprek wil voeren met de gemeente over de gesignaleerde risico's. Omdat het totaalbeeld van Hengelo oranje is, zal ook een gesprek tussen de Commissaris van de Koning en de burgemeester plaatsvinden.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	<p>Beoordeling De begroting 2023 en meerjarenramingen zijn structureel en reëel sluitend. Dit betekent dat de gemeente onder het reguliere (repressieve) toezicht valt en de begroting 2023 zonder onze goedkeuring kan uitvoeren. Daarnaast is er geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT beeld voor het domein financiën groen is.</p> <p>Context De IBT-kleur was in 2022 groen. Er zijn nu, voor zover bekend, geen bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig zouden kunnen beïnvloeden. Voor 2023 is de IBT-kleur wederom groen.</p> <p>Toelichting beoordeling Wij hebben geconstateerd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2024 tot en met 2026 stelposten op te nemen voor: <ul style="list-style-type: none"> ○ de zgn. "stelpost uitkomst onderzoek Jeugdzorg" (gemeentefonds-aandeel); ○ lagere uitgaven door nieuwe rijksmaatregelen Hervormingsagenda Jeugd. • Conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO. • De stelposten zijn opgenomen in het structurele beeld van de gemeente. Het opnemen van stelposten brengt risico's met zich mee, omdat de extra middelen nog niet structureel zijn opgenomen in het gemeentefonds door het Rijk en dat nieuwe rijksmaatregelen wel moeten leiden tot lagere uitgaven op de Jeugdzorg; • de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft om risico's te kunnen opvangen. 	Groen	<p><i>Toezichtregime groen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geraamde uitgaven en inkomsten structureel en reëel in evenwicht en, 2. Uit meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd en, 3. Er is, voor zover bekend, geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Begroting vergt geen goedkeuring. ○ Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact (≤ 2 x per jaar). ○ Monitoren begrotingswijzigingen. ○ Themaonderzoeken. ○ Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. ○ Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.
Wabo	<p>Beoordeling 2023 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Hengelo oranje. Er zijn verbeterpunten waar de gemeente Hengelo het komende jaar aan kan werken.</p>	Oranje	<p><i>Toezichtregime: oranje</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. ○ Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting en informatie op vraagpunten. Afspraken ter verbetering van uitvoering en handhaving

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is minimaal met de verbeterpunten uit het beeld 2022 aan de slag gegaan. Hierdoor zijn de meeste verbeterpunten uit het beeld 2022 doorgeschoven naar 2023. Aan een belangrijk verbeterpunt, het vaststellen van VTH-beleid voor de thuishaken, is nog niet voldaan. Hengelo heeft een plan van aanpak voor het VTH-beleid voor de thuishaken opgesteld. In het laatste voortgangsgesprek tussen IBT en Hengelo begin 2023, is dit plan van aanpak besproken. Met dit plan van aanpak en de daarbij behorende planning heeft Hengelo het streven het VTH-beleid voor de thuishaken in 2023 vast te stellen.</p> <p>Beleidskader De gemeente Hengelo heeft geen actueel VTH-beleid voor de thuishaken. Het huidige VTH-beleid bestaat uit de Integrale Handhavingsnota en het Plan Uitvoering Bouwregelgeving, is verouderd en op onderdelen onvolledig.</p> <p>In oktober 2022 is het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid met nadere uitwerking vrijgegeven om door de colleges te worden vastgesteld. De indicatoren uit het VTH-beleid moeten nog nader worden vormgegeven, hiervoor zijn nog geen streefwaarden. Hiervoor moeten de komende jaren ervaringscijfers worden opgebouwd. Gemeente Hengelo heeft deze nog niet vastgesteld.</p> <p>De huidige risicoanalyse voor de thuishaken en de taken die zijn belegd bij de Omgevingsdienst Twente is verouderd. Na een Overijssels breed aanbestedingstraject is in 2022 de risicoanalysetool opgeleverd. Voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente is de tool inmiddels gevuld. In 2023 wordt deze verder uitgewerkt. Hengelo heeft in 2022 een start gemaakt met de invulling van de risicoanalysetool voor de thuishaken.</p> <p>Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2023 is niet tijdig vastgesteld voor zowel de thuishaken als de taken die belegd zijn bij de Omgevingsdienst Twente. Dit is in strijd met artikel 7.3 uit het Besluit omgevingsrecht.</p> <p>Op het moment van beoordelen is er nog geen uitvoeringsprogramma vastgesteld. In het voortgangsgesprek tussen IBT en Hengelo begin 2023, is aangegeven dat Hengelo werkt aan het</p>		<ul style="list-style-type: none"> o Voortgangsgesprek: 1 à 3 keer per jaar o Als onduidelijkheid blijft of afspraken stagneren: opschaling naar managementoverleg en bestuurlijk overleg. Afhankelijk van uitkomst daarvan rood toezichtregime. o Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven of als gemeenten meerjarig onder oranje-toezichtregime vallen (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>uitvoeringsprogramma. Afgesproken is dat Hengelo binnenkort het concept van het uitvoeringsprogramma deelt met IBT.</p> <p>Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2021 is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde activiteiten en de realisatie van de doelen. In het jaarverslag wordt geen inzicht gegeven in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteits-criteria.</p> <p>Verbeterpunten Voor 2023 heeft de gemeente Hengelo de volgende verbeterpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stel in 2023 volledig en actueel VTH-beleid voor de thuishaken vast. 2. Stel het uitvoeringsprogramma 2024 voor 1 januari 2024 vast en koppel voor de thuishaken de doelen aan de beleidsdoelen in het nieuwe vastgestelde beleid. 3. Maak in het uitvoeringsprogramma 2024 inzichtelijk of de beschikbare capaciteit voldoende is om het uitvoeringsprogramma uit te voeren. 4. Stel in 2023 een geactualiseerd risicoanalyse (Wabo-breed) vast en betrek deze bij het uitvoerings-programma 2024. 5. Geef in 2023 inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals deze is opgenomen in de kwaliteitscriteria. 6. Stel het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid, gericht op de OD-taken, vast in 2023. 7. Ontwikkel in 2023 indicatoren en streefwaarden bij de doelen uit het geactualiseerde VTH-beleid en neem deze over in het uitvoerings-programma 2024 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente. 		
Wro	<p>Beoordeling Totaal: oranje De gemeente Hengelo scoort negatief op twee van de drie criteria van het domein Wro, te weten op 'Omgevings- en Structuurvisies' en 'Toezicht en handhaving'.</p> <p>Omgevings- en Structuurvisies: oranje De Structuurvisie van de gemeente</p>	Oranje	<p><i>Toezichtregime: oranje</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> o Ambtelijk contact: maatwerk o Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting op vraagpunten. o Als onduidelijkheid blijft: opschaling via Overijssels opschalingsmodel en bestuurlijk overleg afhankelijk

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>Hengelo dateert van 2007, en is daarmee al een aantal jaren niet actueel.</p> <p>Hengelo heeft in 2020 het deel van de Omgevingsvisie voor het buitengebied wel vastgesteld. Het deel voor de binnenstad is in oktober 2022 vastgesteld. Daarmee is de tweede fase nu afgerond: de omgevingsvisie voor de Binnenstad, Stationsomgeving en Hart van Zuid. De derde fase, de visie voor de rest van het stedelijk gebied, is in januari 2023 van start gegaan. Naar verwachting wordt dit laatste deel in april 2024 vastgesteld.</p> <p>Op dit moment zet de gemeente Hengelo goede stappen richting een nieuwe Omgevingsvisie.</p> <p>Hierna komt de beoordeling 'groen' weer in beeld.</p> <p>Bestemmingsplannen: Groen Onder actuele bestemmingsplannen verstaan wij plannen die niet ouder zijn dan 10 jaar. De gemeente Hengelo voldoet hier in één geval niet aan. De beschikbare capaciteit voor het actueel houden van de bestemmingsplannen wordt echter ingezet voor de voorbereiding op het Omgevingsplan.</p> <p>Toezicht en handhaving: Oranje Er is geen VTH-programma 2023 ontvangen.</p>		<p>van uitkomst daarvan toezichtregime rood</p>
<p>Informatie- en archiefbeheer</p>	<p>Algemeen Het beeld van de gemeente Hengelo is gebaseerd op de laatste door B&W vastgestelde <i>Horizontale verantwoording archiefbeheer gemeente Hengelo</i>, door B&W op 29 maart 2022 doorgestuurd naar de raad (zaaknummer 3378959) en het op 17 oktober 2022 afgelegde inspectie-/verificatiebezoek door de toezichthouder. Hiermee voldoet Hengelo aan de gemaakte informatie-afspraken in het kader van het IBT.</p> <p>Oordeel Het informatie- en archiefbeheer is op veel punten op orde. Wel zijn meerdere belangrijke punten geconstateerd die aandacht behoeven. Dit leidt op basis van het toetsingskader tot de kleur oranje. Met een gedegen verbeterplan en aantoonbaar genomen stappen kan het archiefbeheer weer snel richting groen kleuren.</p> <p>Digitaal werken Het digitaal werken, volgens de selectielijst vernietigen en archiveren is op orde, wel is sprake van een (kleine) achterstand in digitale vernietiging.</p> <p>Overbrenging</p>	<p>Oranje</p>	<p><i>Toezichtregime: oranje</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per jaar (met nadruk op benoemde risico's/thema's).</p> <p>Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten.</p> <p>Criterium voor wel/niet zwaarwegend is of sprake is van wel/geen taakverwaarlozing zoals opgenomen in de model KPI-rapportage.</p>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>Tijdens het verificatiebezoek werd duidelijk dat de overbrenging van archieven - zoals in de Archiefwet voorgeschreven - niet op de juiste manier is toegepast. Dit dient alsnog volgens de regels der archiefkunst te worden uitgevoerd.</p> <p>Hetzelfde geldt voor de hotspotmonitor, waaraan eisen worden gesteld als het gaat om totstandkoming en publicatie.</p> <p>Kwaliteitssysteem Het ontwikkelen van een toetsbaar kwaliteitssysteem ex art 16 van de Archiefregeling is nog niet gerealiseerd. De eerste stappen om te komen tot dit systeem zijn inmiddels gezet.</p> <p>Archiefruimten De nieuwe in gebruik genomen archiefbewaarplaats is vooral bestemd voor papieren (cultuurhistorische) archieven. Er heerst nog onduidelijkheid of de archiefbewaarplaats volledig voldoet aan de brandwerendheidseis van minimaal 120 minuten. Ook voldoet de quarantaineruimte niet aan de gestelde eisen. Na het aantreffen van papiervisjes in de ruimte is adequaat gehandeld om deze te bestrijden.</p> <p>Aandachtspunten voor 2023</p> <ul style="list-style-type: none"> • kwaliteitssysteem conform art 16 Archiefregeling • Overbrenging archieven • Archiefbewaarplaats 		
Huisvesting statushouders	<p>Beoordeling De gemeente Hengelo heeft niet voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2022. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'oranje' is.</p> <p>Een aandachtspunt is de opgebouwde achterstand (in totaal 24 personen) die de aankomende taakstellersperiode weggewerkt zal moeten worden. De gemeente heeft aangegeven op zoek te zijn naar verschillende oplossingen met betrekking tot het huisvestingvraagstuk. Hierbij wordt onder andere gekeken naar flexwoningen en inzet van tussenvoorzieningen. Daarnaast hebben we zeker waardering voor de capaciteit die de gemeente heeft ingezet met betrekking tot de opvang van asielzoekers.</p> <p>Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders.</p> <p>De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op</p>	Oranje	<p><i>Toezichtregime: oranje</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tweewekelijks monitoren voortgang. 2. Gemeente ontvangt een brief waarin acties en termijnen worden gesteld om de achterstand in te lopen. 3. Gemeente stelt in overleg met corporatie(s), regievoerder COA en de provincie een plan van aanpak huisvesting statushouders op over het inlopen van de achterstanden (naast de taakstelling). 4. Elke 3 maanden is er ambtelijk overleg tussen gemeente en provincie over de voortgang. 5. Indien na 3 maanden (halverwege de taakstellingperiode) de verwachting is dat de gemeente de achterstand niet gaat inlopen kan dit aanleiding zijn voor bestuurlijk overleg.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	peildatum 1 januari 2023 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.		
Erfgoed	<p>De gemeente Hengelo kent een erfgoedverordening uit 2022.</p> <p>De Erfgoedcommissie heeft 14 adviezen afgegeven waarvan niet is afgeweken.</p> <p>VT is zorgvuldig ingericht, handhaving gaat dmv een piepsysteem, waarvoor de gemeenteraad gekozen heeft. In 2023 wordt er naar uitbreiding formatie gekeken.</p> <p>Archeologie en cultuurhistorie worden in ruimtelijke plannen aan de voorkant meegenomen.</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime: groen</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. ○ Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).

Bijlage bij brief over de totaalbeelden IBT 2023

Achtergrondinformatie bij totaalbeelden IBT 2023

Het totaalbeeld 2023 gaat over het toezichtjaar 2022. Op basis van de uitkomsten van de toetsing zijn risico's en/of verbeterpunten benoemd, die dit jaar (2023) moeten worden opgepakt.

Kleur domeinen

Per domein kunnen de kleuren groen, oranje of rood worden toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het beoordelingskader IBT, in gesprek gaat met de gemeente.

Voor het domein financiën geldt dat GS, in het kader van het provinciale financieel toezicht, de gemeenten in december 2022 geïnformeerd hebben of zij in 2023 onder repressief of preventief toezicht valt. In het geval van preventief toezicht, is de score op IBT-financiën rood. Bij repressief toezicht zijn groen en oranje mogelijk.

Kleur totaalbeeld

Ook het totaalbeeld zelf heeft een kleur (eindkleur). Uiteraard is een goede uitvoering van taken op alle domeinen van belang. Om recht te doen aan de verschillen is ervoor gekozen om bij het bepalen van de eindkleur de domeinen verschillend mee te laten wegen:

- Financiën weegt het zwaarst (gewicht 3), omdat dit doorwerkt op alle gemeentelijke beleidsterreinen.
- Wabo en Wro wegen middelzwaar (gewicht 2 per domein). Wabo, omdat dit de gezondheid en veiligheid betreft en dit domein sinds 1 oktober 2012 ook flink is uitgebreid door overdracht van de taken van de Inspectie Leefomgeving en Transport. Wro, vanwege de grote invloed op de leefomgeving en de provinciale belangen die hiermee gemoeid zijn.
- Informatie- & archiefbeheer, huisvesting statushouders en monumenten wegen het minst zwaar (gewicht 1 per domein).

De berekening is als volgt:

Domeinen:	Groen	Oranje	Rood
Financiën	0 punten	3 punten	6 punten
Wabo	0 punten	2 punten	4 punten
Wro	0 punten	2 punten	4 punten
Archief	0 punten	1 punt	2 punten
Statushouders	0 punten	1 punt	2 punten
Monumenten	0 punten	1 punt	2 punten

Laag toezichtregime < 5 punten	Gemiddeld toezichtregime, 5 - 9 punten	Hoog toezichtregime, > 10 punten
--	---	--

Relevante ontwikkelingen

Algemeen

Inwerkingtreding nieuwe Omgevingswet

De inwerking treding van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen en dit raakt daarom de IBT-domeinen Wabo, Wro en Erfgoed. Zowel gemeenten als provincie bereiden zich voor op de invoering van de Wet en de consequenties die dit heeft voor het IBT-beoordelingskader. Aanpassing van het IBT-beoordelingskader zal na overleg met de gemeenten plaatsvinden.

De Omgevingswet gaat ook Archief raken omdat er verschuiving van bevoegd gezag op bodemtaken plaatsvindt. Dit heeft consequenties voor de status van archieven die zich nu nog bij de provincie bevinden maar overgedragen cq vervreemd moeten worden naar gemeenten. Het is nog niet bekend in welke vorm dit exact moet plaatsvinden.

Inwerkingtreding Wet Digitale Overheid (WDO):

Ook voor deze wet geldt dat de inwerkingtreding van deze wet nog niet van invloed zal zijn op het komende IBT jaar. Op 21 maart 2023 heeft de Eerste kamer met het wetsvoorstel ingestemd. De wet treedt op 1 juli 2023 in werking. Inwerkingtreding zal gefaseerd plaatsvinden. Met de gemeenten zal daarom – in lijn met hetgeen is afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT - het gesprek opgestart worden over het opnemen van deze wet in het beoordelingskader IBT.

Relevante ontwikkelingen per IBT-domein

Financiën

De begrotingen 2023 (en/of de meerjarenramingen 2024 – 2026) van de 25 Overijsselse gemeenten, voldoen aan de wettelijke eis van structureel en reëel evenwicht.

Alle gemeenten hebben last van de negatieve effecten van het sociaal domein (voornamelijk Jeugd), de gevolgen van het corona-virus en de (neven) effecten van de oorlog in Oekraïne. De gesprekken tussen het Rijk en de gemeenten ten aanzien van de tekorten op jeugd hebben gelijk aan vorig jaar voor de korte termijn een resultaat opgeleverd. De gemeenten krijgen voor 2023 extra middelen. Deze extra middelen hebben een fors positief effect op de structurele begrotingspositie 2023 van de gemeenten. Voor de jaren 2024 en verder zijn er door het Rijk nog geen toezeggingen gedaan, deze zijn afhankelijk van de invulling van de afgesproken hervormingsagenda.

In de vervolgesprekken tussen het Rijk, de VNG en het IPO is afgesproken dat de gemeenten voor de jaren 2024 en verder een stelpost mogen opnemen. Door het toestaan van deze stelpost zien wij dat bij het merendeel van de gemeenten de meerjarenramingen (2024-2026) structureel sluitend zijn. Verder zien wij dat de door de VNG aangezwengelde discussies rondom de opschalingskorting en de tekorten op de WMO door het Rijk zijn doorgeschoven. Daarnaast heeft het Rijk een nieuwe financieringsystematiek voor gemeenten aangekondigd. Bij de aankondiging heeft het Rijk al een voorschot genomen door het gemeentefonds voor het jaar 2026 te verlagen. Tegen deze wijze van werken is geageerd met als resultaat dat het Rijk bij de septembercirculaire 2022 gemeentefonds, eenmalig, een bedrag van 1 miljard extra aan het gemeentefonds heeft toegevoegd voor het jaar 2026. In het financiële beeld van een aanzienlijk deel van de Overijsselse gemeenten is dit, vanwege het late bekend worden, niet meegenomen.

Gezien de hoeveelheid extra geld gemeentefonds die er het afgelopen jaar extra naar gemeenten is gegaan kunnen wij voor het eerst sinds jaren spreken van een situatie dat gemeenten geen moeite hebben om een sluitende begroting 2023 vast te stellen. Ook het beeld na 2023 ziet er door de extra middelen vanuit het gemeentefonds, het toestaan van een stelpost jeugd (hervormingsagenda) en de extra € 1 miljard uit de septembercirculaire gemeentefonds rooskleurig uit. Vinger aan de pols houden is en blijft gewenst.

Wabo:

Binnen het domein Wabo spelen er diverse ontwikkelingen:

Adviescommissie VTH o.l.v. Van Aartsen: Deze commissie heeft in maart 2021 het rapport 'om de leefomgeving' aangeboden. De commissie doet tien aanbevelingen om te komen tot een toekomstvast, effectief, slagvaardig en toekomstgericht VTH-stelsel. In het eerste kwartaal van 2022 is met alle partijen overlegd over de structuur waarin samengewerkt wordt aan de opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Dit heeft geleid tot het interbestuurlijk programma. Dit interbestuurlijk programma is een samenwerking van het Rijk, VNG, IPO en OD-NL samen. In het interbestuurlijk programma wordt gewerkt aan de concretisering en uitvoering van 9 van de 10 aanbevelingen van de commissie Van Aartsen

Omgevingswet: De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat gepland voor 1 januari 2024. De huidige 26 wetten, onder meer milieu, ruimtelijke ordening, natuur, water en bouwen worden teruggebracht naar één wet. Dit betekent dat er in 2023 door de gemeenten veel werk verzet moet worden op de voorbereiding van de Omgevingswet, zoals aansluiting op het digitale stelsel (DSO) en participatie van belanghebbenden.

Daarnaast zullen de huidige VTH-beleidsdocumenten inclusief strategieën aangepast moeten gaan worden aan de Omgevingswet en zal de wettelijke grondslag van uw beleidsregels en verordening(en) mogelijk moeten worden herzien.

Wet kwaliteitsborging bouwen: Daarnaast treedt gelijktijdig met de Omgevingswet op 1 januari 2024 de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) stapsgewijs in werking. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particulieren en professionele opdrachtgevers uitgebreid. De wet gaat gefaseerd in. De Wkb geldt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet eerst alleen voor nieuw te bouwen bouwwerken in de laagste risicoklasse (gevolgklasse 1). Het verbouwen van bouwwerken in gevolgklasse 1 zal een half jaar later onder de Wkb komen. daarna volgen eventueel de meer complexe bouwwerken. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw en omgevingsveiligheid en blijft het bevoegd gezag.

Wro:

Evenals vorig jaar wordt ook dit jaar naar de drie onderdelen gekeken die rechtsreeks uit de wet voortvloeien: actualiteit van structuurvisies en/of omgevingsvisies, bestemmingsplannen en het toezichts- en handhavingkader.

Het nalevingstoezicht wordt sinds vorig jaar strenger beoordeeld. Voor de provincie is inzicht in het nalevingstoezicht van belang omdat dit de beleidscyclus sluitend maakt. De nadruk blijft liggen op de voorkantsamenwerking.

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2025 een omgevingsvisie hebben conform de eisen uit de Omgevingswet. Gemeenten zijn druk bezig met de implementatie van de Omgevingswet.

Informatie- en Archiefbeheer:

Langzaam maar gestaag neemt het aantal gemeenten met een aangewezen (gediplomeerde) archivaris toe. Geredeneerd vanuit de nieuwe Archiefwet – waarin lagere overheden verplicht worden een archivaris als horizontaal toezichthouder aan te wijzen – is dat een goede ontwikkeling. Neveneffect van deze ontwikkeling is dat de situatie ten aanzien van het informatie- en archiefbeheer daardoor ook kritischer wordt beoordeeld. Met als gevolg dat er sneller sprake is van het signaleren van meerdere aandachtspunten op dit domein, wat weer leidt tot een oranje beoordeling in het kader van interbestuurlijk toezicht. Hierdoor ontstaat de paradoxale situatie dat in deze gevallen oranje aangeeft dat er sprake is van dieper inzicht in verbeterpunten, in plaats van dat de situatie is verslechterd ten opzichte van een eerdere groene beoordeling. Door met elkaar de dialoog te blijven voeren over de onderliggende argumenten voor de toegekende kleur, leidt samen optrekken tot verhoging van de kwaliteit van het openbaar bestuur.

Als (uitgestelde) datum voor de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet wordt nog uitgegaan van 1 juli 2024. De wet ligt sinds 2021 voor in de Tweede Kamer, maar leidt nog tot discussie over gemaakte keuzes en de door de Kamer uitgesproken wens om de minister van BZK mede-ondertekenaar van deze wet te laten zijn. Daarbij is gekozen voor het behandelen van een totaalpakket, inclusief een uitgewerkte Archiefregeling en nieuw Archiefbesluit. Deze worden in 2023 verder in detail uitgewerkt. Mogelijke verdere vertraging lijkt te ontstaan nu op initiatief van de Rijkscommissaris Informatiehuishouding de roep is versterkt om toe te werken naar een Algemene Informatiewet om het complexe en diverse woud aan informatiewetten te stroomlijnen en beter af te stemmen op Europese wetgeving die op dit terrein op ons afkomt in de komende jaren.

De Wet Open Overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden en verlangt van overheden dat de informatiehuishouding op orde is om voor een flink aantal categorieën van informatie deze actief binnen 14 dagen na vaststelling te kunnen publiceren. Een nulmeting door de VNG laat zien dat de processen hiervoor in veel gevallen nog niet op orde zijn. Met de Woo is de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) ingetrokken.

Huisvesting statushouders:

Gemeenten geven aan te opereren op een 'krappe' woningmarkt met een lage beschikbaarheid van huurwoningen die geschikt zijn voor doelgroepen waaronder statushouders. Er wordt benoemd dat er krapte is in 'brede' zin in het aanbod van huurwoningen, ook ten aanzien van huurwoningen voor jongeren, gezinnen, spoedzoekers en andere doelgroepen.

Een aantal gemeenten geeft aan een knelpunt te voelen met betrekking tot het huisvesten van grote gezinnen. Er wordt beargumenteerd dat het moeizaam is om voor grote gezinnen (van 8 of meer personen) geschikte en passende woonruimte te vinden.

De taakstelling voor huisvesting is hoog en de druk op de opvang is groot, gemeenten hebben daarom extra inzet getoond om de taakstelling te halen en te kijken naar creatieve oplossingen op het gebied van flexwonen. Een aantal gemeenten heeft zelfs een extra groep statushouders gehuisvest bovenop de wettelijke taakstelling.

Erfgoed

Belangrijk aandachtspunt zijn de ontwikkelingen richting de Omgevingswet: we proberen te achterhalen in hoeverre gemeenten erfgoed goed hebben betrokken bij hun voorbereiding hierop. Andersom gaan we zelf ook na hoe we binnen IBT kunnen meebewegen op deze ontwikkeling.

Ook is er vanuit de provincies gezamenlijk aandacht voor het IBT domein erfgoed. Zo wordt er gekeken of er een meer eenduidige aanpak gevonden kan worden en hierbij een gedeelde (minimale) vorm van toezichtskader. De provincies staan hier op dit moment nog verschillend in, de vraag is dus of deze gezamenlijkheid gevonden kan worden.

Postbus 10078 8000 GB Zwolle

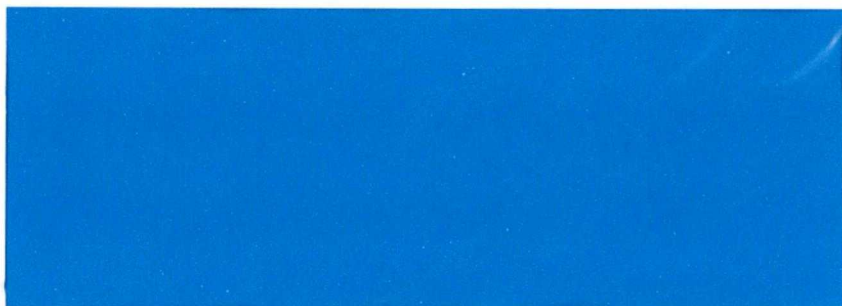

20-04-23 33 0118546389

PBZWOA18

869

Cyclcon
Part betaald
Zwolle
cyclcon.eu

provincie **Overijssel**